

тичної системи збирання і аналізу інформації про потенційних і дійсних контрагентів можливе з використанням системи Due Diligence.

УДК 657

Олена Лаговська,
д.е.н., професор, декан факультету обліку і фінансів,
Житомирський державний технологічний університет

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕС-ОДИНИЦІ

Науковий підхід щодо управління доходами та прибутком підприємства повинен базуватися на моделюванні співвідношення «витрати-результат» у бухгалтерському обліку з приведенням даного співвідношення до оптимального рівня, враховуючи множини факторів, що забезпечить якісно новий рівень управління фінансово-господарською діяльністю підприємства і доходами та фінансовим результатом, зокрема.

Аналіз наукових робіт з даної тематики дає можливість констатувати факт відсутності певної цілісної системи показників, що дозволяють управляти доходами та фінансовими результатами як індикаторами ефективності господарювання. У зв'язку з цим виникає потреба в розробці методики аналізу прибутку з метою моделювання та прогнозування діяльності суб'єкта господарювання відповідно до обраної стратегії розвитку та з урахуванням факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Для прогнозування фінансових результатів суб'єкта господарювання запропоновано проводити кореляційно-регресійний аналіз, мета якого полягає у встановленні прогнозного значення фінансових результатів суб'єкта господарювання, ідентифікації множини факторів, що здійснюють на них суттєвий вплив і, на цій основі, моделювання поведінки результативного показника.

Завдання кореляційно-регресійного аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання вбачаємо у: 1) встановленні факторів суттєвого впливу на фінансові результати досліджуваного підприємства; 2) визначенні форми зв'язку між факторами та показником фінансових результатів; 3) оцінці невідомих параметри рівняння з метою побудови моделі поведінки фінансових результатів під дією встановлених факторів; 4) перевірці надійності побудованої моделі.

Інформаційну базу для здійснення аналітичних розрахунків можна представити такими групами:

- 1) джерела даних планового характеру;
- 2) джерела облікового характеру;
- 3) джерела нормативного характеру та інші позаоблікові джерела інформації (нормативні акти, якими слід керуватися при веденні господарської діяльності, технічна, технологічна документація, результати маркетингових досліджень тощо).

Для проведення кореляційно-регресійного аналізу формування фінансових результатів використано таку математичну модель:

$$Y = a_0 + \sum_{i=1}^n a_i x_i. \quad (1)$$

де Y — фінансові результати (тис. грн);

a_0 та a_i — параметри рівняння;

x_1 — Дохід від реалізації продукції (тис. грн);

x_2 — Вирахування з доходу у зв'язку з зовнішнім браком (тис. грн);

x_3 — Собівартість реалізованої продукції (тис. грн);

x_4 — Інші витрати діяльності (тис. грн);

x_5 — Втрати від зміни валютних курсів (тис. грн);

x_6 — Штрафи, сплачені контрагентам (тис. грн);

x_7 — Штрафи сплачені контролюючим органам за рішенням суду (тис. грн);

x_8 — Собівартість виготовленої продукції (тис. грн);

x_9 — Вартість чистих активів підприємства (тис. грн).

Аналіз динаміки формування фінансових результатів на одному з досліджуваних підприємств показав, що за останні 12 років сукупний фінансовий результат підприємства склав 7012,3 тис. грн збитку. Проведений кореляційно-регресійний аналіз характеру зміни величини фінансових результатів з використанням запропонованої математичної моделі дозволив встановити основні фактори впливу на них та побудувати математичну модель їх формування, яка має вигляд: $Y = 0,41 x_1 - 0,48 x_3 - 0,29 x_4 - 2,18 x_5 - 1538,59$.

Використання даної моделі дозволило виявити характер зміни величини фінансових результатів у результаті дії встановлених факторів як у сукупності, так і окремо за кожним із визначених факторів і сформувати програму управлінських заходів щодо мінімізації їх негативного впливу. Врахування характеру зміни по-

ведінки результативного показника підвищить об'єктивність розрахованих прогнозних величин, які застосовуватимуться і в процесі бюджетування суб'єктом господарювання.

Результати дослідження свідчать про те, що побудована кореляційно-регресійна модель фінансових результатів є значимою і надійною, а також може бути використана при бюджетуванні фінансових результатів з урахуванням прогнозних значень факторів, які впливають на їх поведінку.

Ефективне функціонування ризик-орієнтованого управління вимагає проведення прогнозного економічного аналізу з метою оцінки бюджетного значення фінансового результату з урахуванням інформації про характерні для суб'єкта господарювання ризики господарської діяльності. У зв'язку з цим використання у процесі бюджетування аналітичного інструментарію оцінки фінансових результатів, який базується на використанні методів кореляційно-регресійного аналізу, і дозволяє побудувати прогнозну модель поведінки фінансових результатів з урахуванням факторів впливу на них дозволить виявити характер зміни величини фінансових результатів у результаті дії факторів впливу, як у сукупності, так і окремо з кожним із визначених факторів. Це, у свою чергу, вплине на досягнення відповідного рівня ефективності функціонування різних підсистем управління та даної системи в цілому, а також дозволить уникнути суб'єктивності в оцінці впливу того чи того фактора на результативний показник, що притаманне методам експертної оцінки.

УДК 657

Інна Лазаришина,
д.е.н., завідувач кафедри обліку і аудиту,
НУВГП,
Андрій Лазаршин,
аспірант НУВГП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТОВОГО НАПОВНЕННЯ АНАЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПРИ ПІДГОТОВЦІ БУХГАЛТЕРІВ

Вивчення аналітичних дисциплін є реально необхідним для повноцінної і різносторонньої підготовки фахівців — науковців і практиків у сфері обліку та оподаткування з позицій удоскона-